

EPERJESI LAPOK

Előfizetési árak:
 Egész évre . . . 12 K.
 Félévre . . . . . 6 K.
 Negyedévre . . . 3 K.
 Hirdetési díj: Egyhasábos
 peltisor egyszeri hirdetése
 15 f. Közlemények sora 40 f.

**POLITIKAI, TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI,
 KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP**

Szerkesztőség és
 :: kiadóhivatal ::
Kósch Árpád
 könyvnyomdája
 Eperjes, Fő-u. 59.
 :: Telefon-szám 16. ::

**Az Eperjesi Széchenyi-körnek, az Eperjesi Magyar Védőegyesületnek
 és az Eperjesi Kereskedők Társulatának hivatalos közlönye.**

Sárosiakat

tüntetett ki a királyi kegy. Sárosiakat, akik a magyar közélet, a tudomány, a művészet terén oly érdemeket szereztek, hogy a legkiválóbbak között is kiváltak, s kiválóságukat észre kellett venni a magyar királynak.

Szinyei Merse István, a hatalmas Szinyei-törzs, a sárosi föld egyik büszkesége, akit oly rajongó szeretettel vesz körül sárosi és idegen egyaránt, valóságos belső titkos tanácsos lett.

Szmrecsányi Lajos, egri érsek a vas-korona-rend első osztályát kapta.

Dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t., az Akadémia elnökét, *Szinyei Merse* Pál festőművészt, a magyar festőművészet dicsőséggel koszorúzott mesterét a «művészetért és tudományért» díszjelvényvel tüntette ki a király.

Sáros igazán ihletett földjének nagy fiait tüntette ki a magyar király. S ha bennünket sárosiakat méltán büszkeség fog el a kitüntetések nyomán, sokkal büszkébbek lehetünk a kitüntetettek nagyságára, mellyel a közélet oly magas polcára küzdötték magukat.

Büszkék lehetünk nagyságukra, büszkék lehetünk arra a fényre, amellyel bennünket, szülőföldjük véreit is besugároznak.

Sáros földjének hí szülőttei valamenynyien, akik magas állásaikban is mindig szeretettel gondolnak haza, ahol oly szívesen, oly gyöngédséggel várják őket, mint szülőanya gyermekét.

Ebből az itthoni szeretetből, itthoni melegből merítették erejüket, mely oly magas polcra emelte őket.

S ez a most bennünket eltöltő büszkeség biztos záloga a sárosi név újabb emelkedésének, újabb fényének.

□□□

Kitartani!

A béke jönni fog. Harmadik újévét éltük át ennek a borzalmas háborúnak és katonáink az ország határain messze túl üldözik a menekülő ellenséget és most valóban az a helyzet, hogy a háromezerkilométeres harcfrontnak minden pontján a mi szövetségünk diadalmas zászlói lobognak. A háborút katonailag úgyszólván befejeztük, ellenségeink mindegyikét megvertük és a központi hatalmak államférfiainak feladata ma már tiszta és világos: *Kitartani, kitartani a béke mellett, a béke pontosan leszögezett irányvonala mellett ugyanazzal a rendíthetetlen következetességgel, mint amellyel katonáink a háborút viték és viszik! Közvéleményt, egyre szélesebbkörű s izzóbb közvéleményt teremteni ennek a lojális és utógondolat nélküli békeakarataknak megvalósítására! E két célkitűzés tisztaságától, erejétől függ Európa sorsa.* (Jászi Oszkár)

Amint a háború előtt és annak folyama alatt felszervezkedtünk a háborúra, rövidesen fel kell szervezkednünk a békére is. Dőreség volna azt képzelni, hogy az utolsó puskalövés elhangzásával és a béketárgyalások felvételével a normális gazdasági rend egyszerre helyreáll. A demobilizáció, a békés élet megkezdése, a küzdő hadsereg leszerelése és a háborúban lévő három millió magyarnak munkábaállítása hosszú hónapok rendszeres előmunkálatait kívánja. Az államnak munkalkalmakról is gondoskodnia kell, mert előrelátható, hogy a magángazdaságok részben erő hiánya miatt, részben pedig a szervezés lassúsága miatt nem fognak hamarosan teljes üzemre áttérhetni. Ennek az újjáébredésnek minél hamarabb és egyszerre minél nagyobb területen kell bekövetkeznie; pénzkérdés miatt pedig egy napig sem szabad halasztást szenvednie. A magyar állam polgársága a háború során bemutatta, hogyan kell a hazát pénzzel és vérrel szolgálni. És az áldozatok

hosszú sora még nem ér véget azzal, ha a háború befejezést nyer. Az ország újjáalkotása újabb terheket fog a polgárságra hárítani, olyan terheket, amelyek mindenesetre új adóforrások megnyitását teszik szükségessé.

A háború elején még volt remény arra, hogy a győztes központi hatalmak a háborúval kapcsolatos költségek fedezését a legyőzött országokra át tudják hárítani. De ez a két és fél éves világháború minden államot szegényre tett és azt hiszem, ma már a legvérmesebbek sem táplálják azt a reményt, hogy a költségeket egy busás hadisarc formájában az ellenséges államokra tudnák áttolni. Ezeket a költségeket, melyek tisztán Magyarországon 15 milliárdra tehetőek, a magunk erejéből kell leróni. Ennek pedig két módja van: az egyik az állami kiadások korlátozása, a másik az állami bevételek fokozása.

Az állami kiadások jelentékeny korlátozása fog bekövetkezni a tervbevett általános leszereléssel. A most megindult békemozgalom egyik célja ugyanis az, hogy az államok csak annyi katonaságot tartsanak, amennyi a belső rend biztosítására szükséges.

A hadiköltségek letörlesztésének másik módja az állami bevételek fokozása, hozzáteszem: igen jelentékeny mértékben való fokozása, mert hiszen a 15 milliárdot kitevő terheknek csupán a kamatai — a terhek törlesztése nélkül — évente 1 milliárdot igényelnek, és végre is gátat kell vetnie az államnak az egyesek óriási és folytonos vagyonosodásának. A legutóbb megalkotott adótörvények, ezek közt a jövedelemadó, vagyonadó és a hadinyereségadó ennek a szükségletnek igen csekély részét fogják szolgáltatni s így el kell készülnünk arra, hogy a kincstár minden lehető alkalmat meg fog ragadni, hogy a hadiköltesönök kamatszükségletére újabb bevételi forrásokat nyisson meg.

OLYMPIA.

Csütörtökön, január 25-ikén este 6 és 8 órakor
szenzációs színházi est,

mely alkalommal **Lévai Farkas Pál, Szalay Gyula és Lukács Pál,**
 a kassai Nemzeti Színház művészeinek felléptével színre kerül

„**A gyújtogató**”,
 Heyermanns világhírű drámája, **8 szerepben** Lévai Farkas Pállal; — azonkívül még fellép Eperjes kedvence: **Szalay Gyula,** legújabb **humoros számaival.** :: Jegyek csütörtökön d. e. 10–12, d. u. 4-től.

A nemzet a háború során kétségtelenül megvagyonosodott, mert az a 15 milliárd, amelyet a háború felemésztett, legnagyobb részben az országban maradt s ebben nemcsak a beköszöntő világbéke fog a magyar nemzetnél hatalmas és termékeny vagyoni erőt találni, de a kincstár is meg fogja abban találni azt az alapot, melyre a béke pénzügyi politikáját felépíthesse.

Dr. W. H.

A vármegye tanügye.

A közigazgatási bizottság üléséből.

Sárosvármegye közigazgatási bizottsága a hó 15-ikén tartotta havi ülését a vármegyei háza kis tanácstermében. Ezen ülésen terjesztette elő Szabó Elemér tanfelügyelő a vármegye tanügyi állapotáról szóló félévi jelentését, amelyből a következőket vesszük:

A vármegye népoktatási intézeteinek működése az elmúlt év II. felében nagymértékben fogyatékos és hiányos volt. A hadsintéren volt óvodák és elemi iskolák nagy része még mai napig sem volt újból működésbe hozható, mivel szükséges újjáépítési, illetve a nagyobbarányú javítási munkálatok és az elpusztult iskolai bútortartás beszerzési költségeinek miként való biztosítása ezideig csak az állami óvodákra és elemi iskolákra történt meg, de a súlyos viszonyok közt a rendelkezésre álló költség dacára még ezek mindenike sem volt rendezhető, illetve nem volt újjáépíthető. Megfelelő épület hiánya folytán még mindig 2 állami óvoda és 4 állami elemi iskola teljesen, 1 állami elemi iskola (Zboró) csak részben, továbbá 24 g. kath. elemi iskola teljesen szünetel. Az elpusztult vidék iskoláinak rendezése ügyében vármegyénk kir. tanfelügyelője tett ugyan javaslatot, de érdemi rendelkezés a nem állami iskolákra nézve ezideig sem történt.

Sok iskola szünetelésének oka továbbá a hadbavonult tanítók helyettesítésének mellőzése. Helyettesekkel csak kevés helyen lehetett a tanítást biztosítani, mert a legtöbb helyen ha lett volna is helyettes, a súlyos megélhetési

viszonyok között azért nem volt vállalkozó, mivel a havi 80—100 korona helyettesi díjből még az élelmezés költségeit sem lehetett biztosítani. Ily viszonyok között a tanfelügyelő állami tanítók beosztását kérte a szünetelő iskolákhoz annál is inkább, mert az itteni szegény hitközségek különben sem képesek külön helyettes-tanítót is fizetni. Ezideig 10 állami elemi isk. tanítónő osztatott csak be, ami a szükségletet csak kis mértékben elégíti ki, miután 60—70 ilyen beosztásra volna szükség.

A népoktatási intézetek működésére nagyon hátrányos a fölötté foggyatékos beiskolázás is. A mindennapi tankötelesek közül addig, amíg az őszi és tavaszi mezei munka tart, nemcsak a felsőbbosztályú tanulók maradnak el az iskolából, hanem a kisebb tanulók is gyéren látogatják az előadást, mert a mai súlyos viszonyok között még a 6—7-éves kis gyerekek is hasznát veszik a gazdaságban. Idevonatkozólag a legmesszebbmenő elnézést és engedelményt kell továbbra is adni, mert a férfierő hiánya a legtöbb családnál a legkisebb gyermek munkaségtségét is nélkülözhetetlenné teszi. A rendes beiskolázás különben a normális viszonyok között is fölötté nehezen és hízagsan vihető keresztül a mai törvényes rendelkezések alapján, azért nagyon is ideje volna, ha a még 1912. évben tervbevetett novelláris törvény a beiskolázásra vonatkozólag mielőbb megvalósítás alá hozatnék. Ugyancsak ezen novelláris törvénytervezetben, avagy a kir. tanfelügyelői intézménynek szintén tervben lévő reformálása keretében gondoskodni kellene kir. tanfelügyelői rendbírásolási jogról is minden jellegű népoktatási intézet tanerőivel és elsőfokú hatóságával szemben, mert a mai laza szervezetben az ellenőrzés komolyan és súlytadólag nem is gyakorolható. A tanerők apróbb mulasztásai és szabálytalanságai nemcsak a tanítási idő rendes betartását, a bekívánt adatok rendes és pontos beszolgáltatását, valamint az iskolai naplók rendszeres vezetését és megbízhatóságát befolyásolják károsan, hanem a központi adminisztrációra is állandóan zavarólag hatnak. A kir. tanfelügyelőnek rendbírásolási joga ezen hátrányos állapotokat a minimumra csökkentenél, miután az apróbb mulasztásokért és fegyelemsértésért a fölötté nehézkes és

hosszú lefolytatást igénylő fegyelmi eljárást nem lehet megindítani.

Eperjes és Kisszeben városok részére egy-egy állami polgári leányiskola szervezését ez alkalommal kéri a tanfelügyelő.

A lefolyt félévben új óvoda és elemi iskola egy sem nyílt meg, sem pedig nem fejlesztett, pedig úgy népoktatási, mint főképen magyar nemzeti szempontból fölötté szükséges volna, hogy a magyarsághoz minden időben szorosán ragaszkodó és vele együtt küzdő itteni tót és ruthén lakosság az általa minden kínálkozó alkalommal kért állami óvodákkal és áll. elemi iskolákkal kellően elláttassék s ilyképen a magyarsággal való szorosabb egybekapcsolása, illetve végleges egybeforradása megfelelően előkészítették és biztosították.

A közigazgatási bizottság kérelemmel fordul a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, hogy az állami ellenőrzés fokozottabb gyakorolhatása érdekében, az 1916. aug. havában a hadbavonult tanfelügyelői személyzet pótlására a gömör-vármegyei kir. tanfelügyelőséghez innen áthelyezett bártfai kir. tanfelügyelőségi iskolalátogató megüresedett helye mielőbb betöltesék, továbbá a vármegye határszéli fekvésére és nemzetiségi voltára való tekintettel, fontos állami érdekből a már nevezett bártfai kir. tanfelügyelőségi iskolalátogatói álláson kívül legalább is még két ilyen állás szerveztessék lehetőleg mielőbb és pedig a határszéli malczói és a vele kapcsolatos Poprádvölgy, valamint a girálti járás részére, amely vidéken a fokozottabb ellenőrzésre magyar nemzeti szempontból nagyobb szükség van.

A jelentés, mely hivatalos szárazsággal tárja fel a vármegye tanügyi állapotát, megérdemli olvasóközönségünk érdeklődését, annyival is inkább, mert népünk életbevágó kulturális érdekeiről van szó, annak a népnek érdekeiről, amely a mostani rettenetes időkben — melyeknek súlyát ezen nép kétszeresen érezte — oly számos tanújelét adta hazafiasságának, önfeláldozásának és hősiességének.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

TÁRCA.

Naplótöredék.

Irta: Dessowffy Paula.

Sokszor az ember elhalad a boldogság mellett — és nem veszi észre!

Vajjon mi jobb: nem venni észre, nem sejtetni, nem ismerni létezését? vagy elvakíttatni magunkat általa? Midőn legnagyobb gyönyörűségünk telnek benne, akkorára már elveszítjük, kihull kezünk közül, le a porba, sárba — ezzel van tele ez a nagy világ? A por és sár a nap könnyeiből támad...

Az emberek leginkább azzal foglalkoznak legszívesebben, amivel körül vannak véve s a por, mely előttük felverődik, mindig a más szemében tűnik ki legjobban, de a tiszta lelkiismeret tükrét semilyen rámerít gyanú, rágalom el nem homályosítja. A fennkölt lélek magasan emelkedik ki, mellette eltöprel, ami a föld felől irányul felé.

Az emberek a világot, viszont a világ az embereket képezi, valamint mindegyikünk alkot magának véleményt, nézetet, ezektől pedig leginkább eltérőkké tesz a körülmény, mert ez befolyásol mindent. De ha van elég akaratunk, ezáltal elsajátíthatunk legtöbbet; ahol az akarat erős, a lélek tiszta, ott hiába beszél az egész világ. Ezzel szemben kár volna lerombolni kősziklaként épített vágyainkat, tulajdon nézetein-

ket, a világ oly szegény, nem ad, nem kárpótol semmit. Oktalanság kölcsönként mécsessel bevilágítani az élet útjait oly cél felé, ahol külön mennyország ragyog le ránk képzeletvilágunk fényéből...

És kinek ne lennének eszményei, ábrándképei? A gyermek játékaikról, az ifjú jövőjéről, az öregek multjukról álmodnak, és az álom lehetővé teszi könnyebben átaludhatni az életet. Ha álomképünk tiszta, mint a nap, besugározza a sívár valót. Csak minden emberben ne alkossunk magunknak túlvilági lényt, mert ezek semmit sem bocsátanak meg nehezebben, mint ha kiábrándulunk belőlük...

Vannak, kik a földnek minden rejtett titkait látni, birni szeretnék, ezeké a föld, övék a világ és a föld ezeket emberként magához öleli. Másrészt vannak lények, kik a földtől semmit sem kérnek, e fölé jóval magasabba építik fellegetváraikat, itt emelnek oltárt eszményképeiknek és tiszta érzéssel tömjéneznak, de ide fel nem ér por, sem sár... épp azért csak addig tiszta és eszményi a kép, melyet képzeletünk alkot elérhetetlen magasságban, míg azt földj érzés nem érinti.

Párhuzamot vonva a földi és eszményi érzések között, egy kis történetből merítettem e kinyomatot, mely gyermekkoromtól fogva késő mostanáig magára vonta figyelmemet:

Nem tudom már hol, merre, valahol nagyon messze, mintha nem is ebben a világrészben történt volna. Volt egy óriási nagy zárda, mely-

nek nagy fala választott el bennünket ettől a végnélküli kétes világtól. Sokan voltunk e zárdának bennlakói. Minden növendék barátnői kövélékkel volt hozzám és viszont én hozzájuk fűzve, de két társnőmet megkülönböztetve jobban szerettem; ikertestvérpár lévén, az életet mindketten egyszerre bírták, de az életnek velük két különböző célja volt: az egyiknek lelkére az ég, másiknak szívére a föld vágyott... Melyikük lett boldogabb?

Rózsa szőke, fehér, búbajos volt és vonzó, mint egy szál gyöngyvirág, melynek elrejtve is messze áramlik illata, fel a magas fenyők koronáján túl szárnyalva a kéklő felhőkig ér; lelkének mosolya, tiszta voltában, mint ezüst hold fénye, tündöklőbb volt az ég összes csillagainál.

Éva nevéhez illő, csábító szép volt és keleti vére égette ereit, mint a nap. Ki egyszer meglátta, mindig csak őt kereste, mert benne összpontosított az élet mindent — a világ és föld számára.

Rózsa lelkével szeretett, ezzel ölelkezett az éggel. Éva a szívével szeretett, és a földön maga körül alkotott napot...

Akkoriban magam sem tudtam, melyiket szerettem jobban, bámulója lettem mind a kettőnek. Egyikben imádtam a holdat, másikban csodáltam a napot, ahol mindkettő egyszerre világított és süttött; más világrészt képezett az élet, a föld felett és a csillagok között, azért legfényesebb volt az a gyermekkor...

Midőn már az idő szárnyakat növelt nekünk,

Háború

A világháború szódott le s a félszázéveig tartó határain, míg földünkön vis...

E hathón községek pusztultak értelmében. A óriási, de a fr szenvedtek.

Járásokról a következők:

Bártfai járás
Felsővízközi járás
Girálti járás
Eperjesi járás
Héthársi járás
Kisszebeni járás
Lemesi járás
Bártfán...
Eperjesen...
Kisszebenben...
Összesen...

SÁROS

Ára 1 kor. 80 fill.
vidékre küldve
kor. 90 fill.,
melybe a portó is
bele van számítva

Kapható: Kőszeg
désében és

kirepültünk a utaink; szelt tiszta léget: Egyszer a nőimet látha szívébe, hogy áramon hala hoz vezetett, gével egyszer...

Rózsa fog mérten silány De hol van meleg szeretet Egy-két perc ami távollétű asszony lett város szépsé a csak az imé lon hagyott végett nyitva kezdtünk azo dotat egy b mondatot bel a ketten, sze egymásé lett — mind a k bármilyen okból gyanánt ilyen — a menyas vemből. Már érthetetlen az ő és én min jövőre nézve

Háborús károk Sárosban.

A világháború egyik fázisa földünkön játszódott le s mint tudjuk, rövid megszakítással félesztendeig tartottak a küzdelmek Sáros északi határain, míg sikerült az orosz betörőt véres földünkről viaszorítani.

E hathónapi véres küzdelmek nyomán községek pusztultak el — a szó legszorosabb értelmében. Az anyagi kár az elpusztult vidéken óriási, de a frontmögötti részek is nagyon sokat szenvedtek.

Járásonként csoportosítva a károk összegét, a következő eredményt érjük el:

	Község	Káreset	Felbecsült kár
Bártfai járás . . .	68	3938	5.140,972 K. 68 f.
Felsővízközi járás	60	2798	7.380,723 > 08 >
Girálti járás . . .	54	3622	2.182,745 > 49 >
Eperjesi járás . . .	36	440	252,037 > 65 >
Héthársi járás . .	14	342	114 940 > — >
Kisszebeni járás.	29	893	69,661 > 48 >
Lemesi járás . . .	17	55	38,570 > 66 >
Bártfán	1	1091	1.127,985 > 65 >
Eperjesen	1	238	2.750,000 > — >
Kisszebenben . . .	1	26	2188 > 81 >
Összesen	281	13 443	19.059,825 K 50 f.

SÁROS FÖLDJE 1914-1915.

címen már kikerült a sajtóból lapunk felelős szerkesztőjének, *Dvortsák Győző*-nek tollából a sárosi orosz betörés története a vármegye etnografiai s topografiai ismertetésével — könyvalakban, egy térképmelléklettel, amely az oroszok által megszállott községeket külön tünteti fel.

Ára 1 kor. 80 fill.,
vidékre küldve
kor. 90 fill.,
melybe a portó is
bele van számítva.

Kapható: Kósch Árpád papir s írószerkereskedésében és a Stehr-féle könyvkereskedésben.

kirepültünk az aranykalitkából és itt elváltak utaink; szeltük szárnyacsattogva és szívtuk a tiszta léget: mindegyikünk hazafelé tartott.

Egyszer azután elfogott a vágy szép barát-nőimet láthatni. Felmentem tehát az ország szívébe, hogy felkereshessem őket. A villamosáramon haladva, a delej csakhamar biztos célhoz vezetett, kevés fordulattal a jármű segítségével egyszerre lakásukon teremtem.

Rózsa fogadott. A viszontlátás édes perceihez mérten silány volt a földnek összes gyönyöre. De hol van Éva? — kérdem kibontakozva a meleg szeretettel fogadott gyöngéd karok közül. Egy-két perc műve volt és megérttettem mindent, ami távollétünk alatt történt. Éva tehát menyasszony lett már, és most választottjával, a főváros szépségeit szemlélendő, sétálni ment. De a csak az imént kilépett mátkapár által az asztalon hagyott emlékkönyvbe írt sorok felszáradás végett nyitva hagyattak és Rózsával elmélkedni kezdtünk azok felett. Mily különös sugalta gondolat egy boldog vőlegény részéről ez ismert mondatot belejegyezni: „Szerették egymást mind a ketten, szerettek egymást végzetlenül s hogy egymásé lettek az életben, szerettek egy... mást — mind a ketten». Egy véletlen előérzet vagy bármi okból is egy megörökítendő emléksor gyanánt ilyen írti — mondom elégtelenül —, — a menyasszony részéről. Kitépném a könyvemből. Már én előttem rossz ízlésű vall és érthetetlen az ilyesmi, — folytattam tovább, ha ő és én mint jegyesek szeretnők egymást és a jövőre nézve ilyen biztatással tennék szóvá írás-

SZÉCHENYI-KÖR. Zeneest.

Széchenyi-körünk január 13-iki zeneestéjéről csak a legnagyobb és legbensőbb lelkesedéssel lehet szólnunk. Lelkesültségünk érzelmében egybeolvad: egy párját ritkító zenei talentumnak csodálata, egy a magyar földről a messze világba szerteszágázó művészcsillag ragyogásának hazafias gyönyöre s az a büszke öntudat, hogy — a mi nem mindennapi dolog — Széchenyi-körünk közönségének, a tagsági igények határai között, ily rendkívüli műélvezetet nyújthattunk.

Az est órái emlékeztetések maradnak Eperjesen. Emlékeztetések avatta őket mindenkéltől ifjú hazánkfának, *Kerekjártó Duci* hegedűművésznék csodás játéka. S örömmel jegyezzük föl, hogy ő nekünk, a programjába vett zene-műalkotások gazdag sorozatán felül még azzal a megtisztelő mozzanattal is kedveskedett, hogy azt a bájos bölcsődalát, melyet „A gyermek álma» címen komponált s trónörökösünknek följajánlott, legelőször körünk estéjén mutatta be a nyilvánosságának.

Kerekjártó Duci ezen érzelmdús alkotásán kívül esténken a következő zeneműveket adta elő: *A) Corelli: La folia (változatok); B) Dvořák: Humoreske, Schubert—Burmester: Moment musical, Grieg—Kerekjártó: Norvég népdal, Schubert: A méh, Paganini: Incselkedő Lucifer; C) Sarasate: Playera, Sarasate: Zapateado.* Minden zenemű után frenetikus tapsvihar, az egyes szakaszok után pedig a sokszoros kihívás és szünni nem akaró lelkes ováció tüntető jelei voltak a rendkívüli nagy tetszésnek, melyet az elbűvölő játék a hallgatóságban keltett.

Kerekjártó Duci művészi muzsikája nem szorul dicsőítmuszokra. Játékának adatszerű, rideg leírása lenne a legmegfelelőbb, de egyszersmind a legdicsőíróbb méltatás. Ebben a lajstromozásban beiktatva kellene lennie annak a lélekkel teljes, élő, meleg tónusnak, amelyen a művész remek Gvadagnini-jét megszólaltatni tudja; annak a szuverén, fölényes nyugalomnak s határozottságnak s abszolút tisztaságnak, amellyel a zeneműveknek legatoui, staccatoui, futamai, akkordjai, flageoletjei fölött uralkodik; annak az elegáns

ritmusnak, erőteljes és lendületes egyéni temperamentumnak, mely mélyen átért, bensőséggel átérez, mely tartalmasan, érdekesen s klasszikus felfogással és öntudatosan interpretál.

Akinek nyilvános szereplése mögött már komoly külföldi sikerek dicsősége is van, aki elsőrendű európai koncerttermek s uralkodói udvarok tapsait s az illetékes szakkritikusok magaslatló superlativusait is aratta, annak mi csak a csodálat elismerését fejezhetjük ki, azzal az óhajjal, hogy az a tüneményes eredmény, melyet a Sefčik—Hubay-iskolának fejlett módszere ifjú művésznék szerencsés testi és lelki diszpozíciójában elért s amely meghozta neki a korai szereplés diadalbábérjait, ne hervassza el e babérokat, hanem zsenijének továbbfejlődésében váltsa be a nagy jövőnek ígéreteit a hegedűművészetnek nála joggal remélhető Paganini-magaslatáin.

A hegedűszámokhoz a zongorakiséretet, programunktól eltérőleg, *Herz Ottó* úr szorgáltatta, akivel művésznék már előbb gyakorolt a f. hó 14-ikén megtartott kassai hangversenyére is. *Herz Ottó* úrnak mesterileg alkalmazkodó, diszkrét színező kísérete a művész hegedűjátékával a legteljesebb, a legkifogástalanabb harmóniába olvadt össze.

Estélyünk további zeneszáma Mendelssohn nagyszabású Symphoniája Nr 3 op 56. volt. Zongorán négykézre adták elő *Schwarzenbergné Gyöngyösy* Vilma úrinő és *Hemerka* Gyula úr. A szereplők ambícióját és avatottságát méltó tapsviharral honorálta közönségünk, amit ők a ráadásul szintén négykezes játékban precíze előadott Chován Kálmán: „Magyar táncok» c. zeneművel viszonzottak.

Igen érdemes programpontok voltak még a *Herz Ottó* által egyedül játszott zongoraszmok is. A műértő közönség előtt viharos tetszést aratott a Schubert: Impromptu A-dur, Gluck-Brahms: Gavotte és Sinding: Marche grotesque című zeneművek előadása. *Herz Ottó* úr értelmes, könnyed, síma játéka, művészi rátermettsége a komoly művészi igényeket is ki tudja elégíteni.

Az élvezetes és tartalmas estének rendezéséért az elismerés és hála dr. *Wallentinyi* Samu úr, köri titkárt illeti. Dr. Wick Béla.

ban emlék gyanánt, hogy ez életben egy másikkal osztották meg a boldogságot...!

Vannak, kik kárpótlást minden alakban vesznek az elvesztett boldogsággal szemben; ezek előtt ennek értéke vajmi kevés lehet.

Míg az élet kezdetén tapasztalatainkat mérlegelni tovább módunkban lett volna, ütött a bűc-ú órája és nem láttuk többé egymást Rózsával.

Idő multával a sors könyvében forgatva a lapokat, szomorú észrevételeket olvastam ki belőlük. Rózsa neve után végig beiratlan lapokat tartott fel az élet, tisztán, csak a végén volt ennyi bejegyzve: nem tudott, nem mert, nem akart úgy szeretni, mint ahogy arra az élet tanította volna, meghalt a föld részére.

Évaról a sors tovább vezeti a naplót; kúszált, olvashatatlan, érthetetlen betűkkel teleírt lapok... az ő élete változatosképen kifogyhatatlan vágyakkal tele, melyek sohasem égne ki.

Első mátkasága óta háromféle gyűrű is jelezte hűségét, mindegyike egy-egy érdekből kigyózta körül gyűrűs-ujját; mindegy volt neki, bárki is, csak ha akadt, aki oltárhoz vezette. Az ily könnyen vigasztalódó teremtnék nem bűn a hűtlenség sem. pedig ezt odaát, a más világon megbocsáthatatlan vétekként mérlegelik, míg itt lent tűzijátékot űznek belőle. Így az Éva szívében is a vágyak tovább élesztik a lángokat és életének útjait ellepi a por és sár...

Igen, mert a föld porral, sárral, a levegő bűnnel van tele! Tovább folyik medrében az örök forrásból fakadó élet szennye és az emberek még most sem okulnak, midőn minden

kezet imára készített a háború... Ez a nehéz, elviselhetetlen háború pedig nem tanította meg imára eléggé az embereket; és a sóhajunk jajja nemcsak a dicsőült honfiak sírja fölé száll el könnyeink áradatával, hanem méltán a sok élőhalottat is megsirathatnók!

Még ebből a csendes kis szobából is, ahol a néma szó megértett mindent, kicsalja az embert az a lármás nagyvilág zaja! És mikor végigmegvünk az érthetetlen zsvaj-tömeg között, kiformalódnak szomorú tapasztalataink; tele van az utca katonákkal, ezek oldalán egy-két kacérkodó leány! Itt-ott a kávéházból kihallatszik a cigány hegedűje alól a nóta: „Jaj de szennyes ez a maga kendője, Talán bizony, nincsen is sze...» Megint nyílik az ajtó, újra belép valaki rajta, tovább szól a kihallatszó duhajkodó nóta: „Adja ide, hadd mossam ki fehérre, Majd leszek én a maga sze...» Fülelhez kapok. Tovább már nem is hallgatom. Fullasztó a lég és sietek el abból a mulatozó nagyvilágból, mert abban még nem elég nagy ez a — háború...

Azután visszatérek ebbe a csendes kis városba, mely mindmegannyihoz képest a világnak csak egy parányi kicsi részét képezi. Ez az áldott talpalatnyi föld, ez talán a világ meleg kebelében termett; itt a lég még tiszta, mintha égből egyenesen ide jutna le, hogy a buzgó népnek lehozza az imádkozni tudó képességet, melynek útja a menny felé vezet. Vajha innét juthatna fel leghamarább a magas égig a békéért esdeklő fohász!...

□□□

Felolvasó-est. Január 17-ikén d. u. 6 órakor tartotta a Kör szokásos felolvasó-estélyét, sajnós, csekély számú közönség jelenlétében. Pedig dr. Mauks Ernő magas szárnyalású és mélyreható, igaz magyarossággal megírt felolvasása «A háboru utáni irodalom»-ról igazán nagy élvezetet nyújtott ama keveseknek, kik, nem hódolva a mozi-láznak, érdemesnek tartották ezen irodalmi estélyen való megjelenést. Mély logikával fejtegeti dr. Mauks Ernő felolvasásában, vajjon milyen téren fognak mozogni, honnan fogják venni íróink témáikat a háboru után. E fejtegetésben hű képet nyújt a hallgatóságnak az irodalom eddigi fejlődési irányairól, rámutat emellett a secessió irodalom túlzásba menő termékeire is s azon reményének ad kifejezést, hogy a világháboru nem fogja homályba, feledésbe borítani ama nagy idöket, melyek — mint a Rákóczi-kor, a 48-as idök stb. — közvetlenebb vonatkozásban állván nemzetünkkel, bővebb s egyénibb forrást nyújtanak íróinknak. Különösen kiemelte, hogy a XIX. század második felének ama korszaka, amelyben a régi táblabírák kúriái, az ősi családok fészkei oly nagy számmal mentek át új, idegen tulajdonosok birtokába, — regényben feldolgozva még nincs, s hogy ez az idöszak még hivatott íróra vár, aki összegyűjthetné a «szédült fészkek legendáit». Dr. Mauks Ernő, kit, bár nemcsak az EPPERJESI LAPOKban, de a napilapokban is gyakran megjele ő, különösen történelmi munkáiból s ily vonatkozású tárcáiból jól ismerünk, ez alkalommal első ízben szerepelt a Kör felolvasó-estélyén, de reméljük, hogy a jövőben gyakrabban lesz szerencsénk az ő élvezetes stílusában gyönyörködni.

A Kör január 24-iki zeneestélyének műsora (rendezi: dr. Wallentiny Samu, a Kör titkára):

- SCHUMANN: **Novellette** fis moll. Zongorán előadja *Sarló Mici* úrhölgy.
- LEONCAVALLO: **Madárdal** a «Bajazzo»-ból. Énekli *Sasi Nagy* Katinka úrhölgy, zongorán kíséri *Wohánerne Hoffmann* Olga úrnő.
- Szavaltat.** Előadja dr. *Kelemen Béláné* úrnő.
- a) VERDI: **Ária** a «Szciliiai vecsernye» című dalműből;
b) ARDITI: **Parla**, keringő. Énekli *Sasi Nagy* Katinka úrhölgy, zongorán kíséri *Wohánerne Hoffmann* Olga úrnő.
- a) CHOPIN: **Impromptu** ges dur;
b) DOHNÁNYI: **Intermezzo** f. moll. Zongorán előadja *Sarló Mici* úrhölgy.
- Magyar dalok.** Gordonkán játssza *Szemere Márton* úr.

A január 31-iki felolvasó-estélyen felolvas dr. *Mészáros Lajos*: «Hazugságok és hipotézisek a világháborúban»; szavalt *Késmárszky Lajos*. A nagyérdékű felolvasásra ezúton is felhívjuk a közönség figyelmét.

Új alapító-tag. Dr. *Novák István* gör. kath. püspök 200 koronával a Széchenyi-kör alapítótagjai sorába lépett. A fennköltlelkű főpásztor e tényével is bebizonyította, mennyi szeretettel, érdeklődéssel és áldozatkészséggel karolja fel a magyar nemzeti kultúra ügyét. Nagylelkű adományáért fogadja a Széchenyi-kör leghálásabb köszönetét!

Kerekjártó Duci az udvarnál. *Kállay* Erzsébet udvarhölgy Reichenauból megleghangú levélben értesítette Kerekjártó Duci hegedűművészt, hogy a királyné Ófelsége a trónörökösnek felajánlott «A gyermek álma» című bölcsődalát kegyesen fogadta s felkérte, hogy e zene-művet e hó 17-ikén Schönbrunnban a trónörökös előtt játssza el. Kerekjártó Duci e meghívásra e hó 17-ikén jelent meg az udvar előtt.

Erdélyiek segítése.

Az Erdélyből menekült honfitársak segítségére Bujanovics Gyula főispán által megindított akciótovábbi eredményéről szól az alábbi gyűjtés.

A főispánhoz beérkezett adományok:	
A turinai körjegyző újabb gyűjtése	26 20
A számlakivonat szerinti kamat	148 56
A csécsi körjegyző gyűjtése	34 45
A bártfai külváros evangélikus híveinek az adománya	92 —
Uram Péter állami tanító gyűjtése	8 —
Dujsik Antal szedliczei r. k. adminisztrátor adománya	10 —
Nagysáros nagyközség gyűjtése	234 48
A giráltyi járási főszolgabíró gyűjtése	135 65
Összesen K.	689 34
Az előző héten befolyt	23704 77
Együtt K.	24394 11

A befolyt adományokból eddig a kormányhatóságom alá tartozó vármegye területére menekült erdélyiek részére kifizettem 48 esetben 3555 kor. 86 fillért.

Az adakozók nemeslelkű adományaikért, a gyűjtők pedig szives fáradozásaikért ezúttal fogadják hálás köszönetemet. Eperjes, 1917. jan. 18. *Bujanovics Gyula* s. k., főispán.

HIREK.

Kilenc óra tájban.

A város hétköznapi fáradsággal hanyatlott a sötétség birodalmába, az utcákon pedig fehér ködök szállottak alá. Nagy, mogorva nehézség bocsátkozott a házak falára és bágyatag ecsetvonással egymásbaolvadó fekete foltokat dobott az árnyékbavesző kötömbök fölé.

A nedves járdán itt-ott felbukik két kialvó szem vékony tűcskja; néhány elrongyolt sárgacipő — azután egy percre ismét üres az utca.

A járda felett dicsfényövezte villanylámpák. Így ragyoghatnak szertesórt csillagjai a hon-szeretnek, kik a tragikusan dicsőséges fekete mába rubintokat ékelnek bele.

Minden bolt egyformán sötét volt. A rovatkolt redőnyök únott egyhangúsággal néztek az utcának kihült teteme felé.

A kávéházak ablakai azonban mind világosak voltak. Odabent vigalom és cigányzene; mert egy örömtelen nappal ismét kevesebb lett, egy kihalt reménnyel ismét kevesebb. És nem érdemes-e akkor vígan lenni, ha egy elhamvadó vigasztalódás ismét sírjába szállott? Felfordított világrend senyvedő rabszolgáinak egy pohár borból még mindig kijár — úgy kilenc óra tájban.

Az utcán most néhány fekete bundába öltözött úr sietett végig. Talán a napok gátló szürkeségéből menekültek az éjnek egy-egy odabiggyesztett fénypontjába: a csendbe, békébe, hangba, színbe.

Azután jött még egy pár elkésett barát, szekér; egynéhány a kaszárnya felé siető katona és egynéhány fityörésző asztalosinas. És úgy látszott, mintha ezek zárnák le a nappal pihegő szíve verését.

Pedig az utca még akkor sem csendesedett el. Mert az utca ablakain ekkor alakatlan tömegek ereszkedtek alá; nesztelenül a földre hullottak és szaladtak, siettek egymás felé. Összesusogtak, összebeszéltek és amikor megállapodásra jutottak, nagy tömegekben siettek tova. Ez a tömeg a legtarkább egyénekből állott, amelynek színei úgy pompáztak egymás mellett, mint a bársonyos fonalak a régi gobelinen. Panasz, gond, csendes imádság, vád, harag, megbékülés, kiengesztelődés, üzenet, epedés, várakozás alkották azt az egybefolyó egyveleget, amely most egy gondolattal sietett kifelé a városból, az elernyedti izmok és enervált idegek tanyájából . . .

Az utcasarkon egy ujságárús fiú álldogált. Még néhány lapot tartogatott a kezében. Szegekkel kivert cipője mély, egyhangú sóhajnyomokat hullatott végig a járdán.

— Hál' Istennek, este van megint — mondotta rekedt hangon és számlálgatta a pénzt, mit aznap az ujságokon szerzett.

Az óra mély, lassú tempóban ütni kezdte a kilencet:

— Má-val is fo-gyott a föl-di kín.

Marencsin Zoltán.

Hősök jutalma. A király az ellenséggel szemben vitéz és eredményes magatartásuk elismeréséül *Monajlovics* Ernő és *Pisch* János, a 67. gy.-ezred főhadnagyainak a vaskorona-rend 3. osztályát a hadiékítménnyel, *Gebauer* János és *Jóssa* Dezső, ugyancsak a 67. gy.-ezred főhadnagyainak és *Ghillány* József népfőlkéhadnagynak a katonai érdemkereszt 3. osztályát, szintén hadiékítménnyel adományozta.

Előléptetés. *Hreblay* Emil eperjesi m. kir. gazdasági felügyelőt a m. kir. földművelésügyi miniszter a VII. fizetési osztályba léptette elő.

Új cégvezető, új főkönyvelő. Az Eperjesi Takarékpénztár igazgatósága két érdemes tisztviselőjét léptette elő: *Barts* Jenő főpénztárost cégvezetővé és *Klobusitzky* Béla könyvelőt főkönyvelőjévé nevezte ki.

Eljegyzés. *Tótszögi* István e napokban jegyezte el *Fanik* Zsózsót.

Irodalmi estély. A helybeli Theol. Otthon theol.- és jogász-ifjúságának egy része, felügyelőtanára: dr. *Szlávik* Mátyás vezetése mellett, felében az Otthon és felében a szepességi hadiársvák javára február 17-ikén a szepesi Ménhárdon előadással, szavaltokkal és zene- és énekszámokkal tarkított irodalmi estélyt rendez, amelyre a felsőszepesi városok közönsége máris erősen készül. Gazdag és változatos műsorát már a jövő számban közöljük.

Iskola megnyitása. Úgy Tótsóváron, mint Sóbányán a himlőjárvány megszűnővén, az eperjesi járás főszolgabírája az ottani iskolának megnyitását elrendelte.

«Orosz fogoly Magyarországon» című film e napokban kerül bemutatásra az Olympiában. Ismételten felhívjuk közönségünk figyelmét e filmre, amelyet az Orsz. Vöröskereszt-egylet ad át helyi fiókjának azon célból, hogy *jövedelme a vak katonák részére* fordíttassék. A film háromszor kerül bemutatásra. Az első bemutatáson azonban csak a katonák (lábbadozók) vehetnek részt. Az előadás előtt *Bal-patak* Eszti ad elő prólógust.

Jótekonyság. *Péchy* Elekné úrnő Sztankahermányról 80 koronát adományozott jótekonyság címkékre, és pedig az eperjesi ág h. ev. Gyámit. Nőegyletnek 20 koronát, a hősök emlékére 20 koronát, a vak katonáknak 20 koronát és a Sárosvármegyei Jót. Nőegylet «Erzsébet»-árva-házának 20 koronát, mely adományokat a nevezett jótekonyság intézmények nevében hálás köszönettel nyugtáztunk.

Harctéren levő katonáink számára olvasnivalót közvetít a Katona-otthon. Az adományok naponta d. u. 6—8-ig átvétnének a Kollégium II. emeletén vagy a Koll. pedellusánál.

Az «Uránia»-mozgó aktuális ujdonságokkal lepi meg a közönséget, mikor a legközelebb vásznára keríti Molnár Ferenc «A farkas» című vígjátékát és Rákosi Viktor «Az elnémult harangok» című regényét. E két kiváló filmattrakció nagy sikert és elismerést aratott a fővárosban. Most szombaton és vasárnap a «Homunculus» második része kerül bemutatásra.

Adomány. Dr. *Piller* Dezső Licsérdről 10 koronát küldött az Első Eperjesi Szegénygyermekeket Felruházó Asztaltársaságnak, melyért hálás köszönetet mond az elnökség.

Hadikölcs területéről 1,000 kölcsönre. Oly érdemli a megjutalma a járás fáradozásért, melé érdekében kifejt

A magyars A rimaszombati orvosfőnöke, dr. főorvos, ki a polg. biztosítópénztár tisztikar részére végett társalgási és elismerésmegfogadták s már n

A IV. pót 17-ikén tartottájesen. 152-en áll24-et, kórházba távol volt 6. 11

Árdrágítók árdrágítóinak né Antal hentest 1 kapitány, mert mérte a maxim alsósebesi tejes meg a rendőrka Jánosné eperjes Klein Jenő kassa szappant hozott kedelmi r.-t. bud tartalmú szappan jesi kereskedőne megindult az el iparost a rendőrka csot, melyet a sz 60 koronáért ad meg. Szabaly Ján mert már másodí sertéseket, 14 n bírságra ítélte e rendőrfőkapitány határt fog szabn Hogy működés járjon, kérjük l őt s ahol valamé azonnal jelentse

Jótekonys a helybeli The Maléter István igazgató tisztele lebből szegény 200 koronát adó sik felét a kollé Ilyen jócseleked jutalmát.

Mosószap szállítása tilo

Adomány kecerkosztolán megváltása címe Eperjesi Intézet adományért hál

Köszönetr úrnő 20 kor.-t, Weisz Ignácné Klein Gyuláné 5 kor.-t adomán népkonyhájának elnökség.

Adomány. mester útján 10 és 10 koronát az A polgármester helyére juttatta.

Szökött k a 39. honv. tarad óta Eperjesen b s átadta a para

Hadikölcson-jegyzés. Az eperjesi járás területéről 1.000,206 koronát jegyeztek hadikölcsonre. Oly hatalmas eredmény, amely megérdemli a megemlékezést s egyben legszebb jutalma a járás közigazgatásának azért a sok fáradozásért, melyet a hadikölcson-jegyzés sikere érdekében kifejtett

A magyarságért. A GÖMÖR-KISHONT fia: A rimaszombati 80 gy.-ezred kiválóan képzett orvosfőnöke, dr. *Austerlits* Vilmos népfőlkelő-főorvos, ki a polgári életben Bártfán ker. munkásbiztosítópénztári gyakorló-orvos volt, az itteni tisztikar részére, a magyar nyelv elsajátítása végett társalgási tanfolyamot tart. A dicséretre-és elismeréseméltó tervet általános tetszéssel fogadták s már meg is kezdődtek a társalgási órák.

A IV. pótszemle eredménye. E hó 17-ikén tartották meg a IV. pótszemlét Eperjesen. 152-en álltak mérce alá. Ezekből bevettek 24-et, kórházba felülvizgálatra küldtek 9-et, távol volt 6. 113 alkalmatlan maradt.

Árdrágítók. Az elmúlt hét megbüntettet árdrágítóinak névsora is elég hosszú. *Zborovszky* Antal hentest 100 koronával sújtotta a rendőrkapitány, mert a főtt sertéshúst drágábban mérte a maximális árnál. *Krajnyák* Andrásné alsósebesi tejesasszonyt 100 koronával bírságolta meg a rendőrkapitány tejhamisításért, *Mártonyi* Jánosné eperjesi tejesasszonyt 50 koronával. *Klein* Jenő kassai kereskedő 0.89% zsírtartalmú szappant hozott forgalomba. *Commercia* kereskedelmi r.-t. budapesti cég 50 kg. 1.87% zsírtartalmú szappant küldött Lefkovich Mór eperjesi kereskedőnek. Mindkét idegen cég ellen megindult az eljárás. *Fenyus* János csizmadiaiparost a rendőrkapitány azért, mert egy bakancsot, melyet a szakértők 50 koronára becsültek, 60 koronáért adott el, 100 koronával bírságolta meg. *Szabély* János sertéskereskedőt pedig azért, mert már másodizben vásárolt maximális áron felül sertéseket, 14 napi elzárásra és 200 kor. pénzbírságra ítélte el. Reméljük, hogy Saly Győző rendőrkapitányunk erélye és szigora végre is határt fog szabni a lelkiismeretlen árdrágításnak. Hogy működése e tekintetben teljes sikerrel járjon, kérjük közönségünket, hogy támogassa őt s ahol valamely hasonló visszaélést tapasztal, azonnal jelentse be.

Jótékonyág. Az Eperjesi Takarékpénztár a helybeli Theol. Otthon céljaira 100 és dr. *Maléter* István jogakad. tanár s ezévi kollég. igazgató tiszteletdíjából ugyancsak e célra, közelebbről szegény joghallgatók fölsegélyezésére 200 koronát adományozott. Tiszteletdíjának másik felét a kollég. konviktusnak adományozta. Ilyen jócselekedet önmagában hordozza a maga jutalmát.

Mosószappan és mosópor postai szállítása tilos.

Adomány a vakoknak. *Ssklenár* Pál, keczerkosztolányi állami tanító újról üdvözetek megváltása címén 10 koronát juttatott a Vakok Eperjesi Intézetének. Az intézet igazgatósága az adományért hálás köszönetet mond.

Köszönetnyilvánítás. Engländer Adolfné úrnő 20 kor.-t, Rácz Henrikné úrnő 20 kor.-t, Weisz Ignácné úrnő Alsósebes 20 kor.-t, özv. Klein Gyuláné úrnő 10 kor.-t, Káldi Soma úr 5 kor.-t adományoztak az eperjesi Izr. Nőegylet népkonyhájának, melyeket hálással köszön az elnökség.

Adomány. *Bornemissza* Szerafin a polgármester útján 10 koronát adott a vak katonák és 10 koronát az eperjesi Vakok Intézete javára. A polgármester mindkét összeget rendeltetési helyére juttatta.

Szökött katona. *Druzbászky* Jánost, aki a 39. honv. tarack-ezredtől megszökött s napok óta Eperjesen bujkált, a rendőrség letartóztatta s átadta a parancsnokságnak.

Kereskedelmi Takarékpénztár

..... Részvénytársaság .....
Eperjes, Főutca 133. (Pulszky-házban).

Váltók leszámítolása 6%-kal.

Takarékbetéteket 4%-kal kamatoztatunk.

Financirozások és hitelek nyújtása.

A sárosvármegyei hadiárvának Dobránszky János istvántelkei g. kath. lelkész közvetítésével a következők adományoztak: Bonyko Miklós, Kuzsma András, Bujko József, Tichi János, Hlavács János, Varga József, Varga Ferenc, Novák János, Jurkó András, Demko Mihály községi bíró, Siri Pál összesen 12 koronát.

A sárosvármegyei hadiárvának alapja javára az eperjesi kir. adóhivatalba, mint Sárosvármegye gyámpénztárába 1917. jan. 16-ikáig a következő adományok folytak be:

A már nyugtázott összeg	K. 22,448.22
Sitányi Győző kapi-i körjegyző gyűjt. Kapivágás községből	5.-
Rojkovich Tivadar litinyei gör. kath. esperes és híveinek dec. havi gyűjt. Vetter Sándor ladomérvágásai körjegyző gyűjtése	40.55
Gallé István daróczi körjegyző, a karácsonyi lisztfogyasztásnál befolyt többlet címén	8.50
Fekete Béla szolgabíró beküldi Gáspár István és társai hűvérségi lakosok adományát	15.-
Mankovits Kornél feketekúti gör. kath. esperes küld	29.50
Virágh József radácsi r. k. lelk. gyűjt. Fekete Béla szolgabíró beküldi Pongácsák András, Klapkó Anna és Gabona Mária somosújfalui lak. adományát	20.-
Habermann József, az eperjesi orth. izr. elemi isk. igazg. által, az iskola koronázási ünnepélyén gyűjt. összeg	34.40
Rojkovich Antal batorhegyi gör. kath. lelkész és hívei adománya	15.-
Piller Kálmán udv. tan. útján egy magát megnevezni nem akaró egyén adománya	23.40
	24.-
	2.55

Összesen: K. 22,666.12

A fennebb felsorolt adományokat ezennel nyugtázom. Egyúttal a mélyen tisztelt adakozóknak és gyűjtőknek áldozatkészségükért és sikeres fáradozásukért — a hadiárvának nevében — hálás köszönetet mondok. Eperjes, 1917. január 16. Dr. *Máriássy Béla*, vármegyei árvaszéki elnök.

A hadsereg részére szükséges részanyag beszerzése végett a sárgarézből és egyéb részötvözetekből készült ajtókilincsek és ajtóveretek hadi célokra való bevonása is el fog rendeltetni. A leszerelendő kilincsek pótlásának, illetőleg a gyakorlati keresztülvitelnek kellő előkészítése céljából a magyar királyi honvédelmi minisztérium fennhatósága alatt a tűzérési műszaki felügyelőség — úgy, mint ez Ausztriában is történt — *próbaszervezet* alakít, melynek működése azonban csupán a *középületekre* fog kiterjedni. E próbaszervezet a «Magyar királyi honvédelmi minisztériumnak az ajtókilincsek kicserélésére létesített próbaszervezete» név alatt fog működni és a szervezet alkalmazottai és munkásai részére a kereskedelemügyi miniszter igazolványt fog kiállítani.

Tudomásul. A kassai keresk. és iparkamara közli, hogy konzervált friss halak, mindenféle tej és tejszinkonzerv, főzelék-konzervek és friss főzelék-gyümölcszsek (marmeládok), valamint egyéb gyümölcskonzerveknek külföldről való beszerzése központosított és a központi bevásárlásban magyar részről a Haditermény r.-t. fog résztvenni. További intézkedésig a magánkereskedelem részére az említett cikkek németországi átvitele tiltva lesz.

A mozikban az előadásokat a hirdett időben pontosan megkezdik. S éppen ezért kéri a rendőrfőkapitány a közönséget, hogy pontosan jelenjék meg az előadásokon, mert a később jövőket nem bocsátják be a nézőterre, csak egy-egy kép lepergése után.

Köszönetnyilvánítás. Az eperjesi ev. Gyámintézeti Nőegylet az ev. I. egyház felelhetetlen lelkészének s nagy szónokának, *Korbély* Gézának halála alkalmából adományokat gyűjtött koszorúmegváltás címén azoktól, akik volt szeretett lelkipásztorukat becsülték s szerették és egy-egy virágszállal vagy csokorral — koszorúval fejezték volna ki fájdalmukat s részvétüket a halottnak koporsójánál. A virágok pénzadománnyal megváltva elég tekintélyes összeget gyűjtöttünk össze, hogy koszorúmegváltás címe alatt *Korbély* nevét megörökítsük s az ő lelkesítő szellemét élővé, munkálkodóvá s alkotóvá tegyük abban a magasztos evangéliumi irányban, melynek hatalmas szószólója s példatadó közreműködője volt. A *Korbély*-alapítványnak közelebbi rendeltetését csak ezután fogja a Nőegylet meghatározni. Az adakozók nevei: 50 koronát adott *Bánó Aladár*; 20 koronával: *Bánó Dezső*, *Schmidt Gyula*, *Bielek László* és neje; 10 koronával: *Szethlo Jánosné*, *Vogel Béla* és neje, *Mayer Endre* és neje, dr. *Maléter István*, özv. *Lakner Árpádné*, *Tahy József*, dr. *Körtvélyessy Dezső*, *Flórián Károlyné*, *Koós Ernő*, *Koós Frigyes*, *Mikolík Istvánné*, *Mosánszky Istvánné*, *Meliórisz Ilka*, *Schönwiesner János* és neje, *Grámer Nándorné*, *Lehotzky Egyed*, dr. *Deák János* és neje; 8 kor.-val: özv. *Adriányiné* és nővére; 6 kor.-val: dr. *Balpataky Imréné*; 5 koronával: *Tauth Viktorné*, dr. *Oszvald Tivadar*, *Schöpflin Gézáné*, özv. *Csatáry Zsigmondné*, *Draskóczy Lajosné*, *Slajchó Mihályné*, *Pálesch Árpád*, *Oberländer Károlyné*, *Theisz Ármin*, dr. *Weiszner Emilné*, *Szentivány Béla*, *Gömöry Jánosné*, *Csengey Gusztáv*, dr. *Mikler Károly*; 4 koronával: özv. *Zavatzky Szilárdné*, *Schroepfer Antalné*, *Szent-Ivány József*, özv. *Zelenka Pálné* és *Kirchmayer Vilmos*; 3 koronával: *Pankúch Gusztáv*, *Fekete Imre*, *Halbsch Gusztáv*, *Spanner Pál*, *Hartmann Albert*, *Frenyó Lajosné*, *Hennel Ilona*, *Sarudy Vilmosné*, *Benigny Ervinné*, *Wohaner Dezsőné*, *Gerhard Béláné*; 2 koronával: *Vajdicska K.*, dr. *Szlávik Mátyás* és neje, *Mussoni Antalné*, *Krayzell Aladárné*, özv. *Kóch Tivadarné*, özv. *Wallinger Ferencné*, özv. *Maurer Lajosné*, *Verbóczy Józsefné*, *Gubcsó Gyula*, *Bezchleba F.-né*, özv. *Schimkó Mátyásné*, *Theisz Lenke*, *Thomae Aladár*, *Kobilicz Frigyesné*, *Ludmann Ottóné*, *Scholze Károlyné*, *Bretz Sándorné*, *Balló Aurél*, *Peskó Ödön*, *Weiszner Sándorné*, *Borsody Károly*, *Elstner Istvánné*, *Zathureczky Béláné*, *Andaházy Sándor*, *Krayzell Jenőné*, dr. *Obál Béláné*, dr. *Obetkó Dezső* és neje, *Magyar Mihály*, özv. *Puchertné*, *Thinschmidt Tivadar*, özv. *Kamenitzky Andrásné*, *Kutsinszky Béláné*, *Mihalidesz Lajosné*, *Saenger*, N. N., F. L., *Késmárszky Károlyné*, *Durst Győző*, *Mórocz Karola*, *Jelenik Emma*, *Szánik Ernő*, *Sándor Izabella*, *Blaschek Mária*, *Simkovics Mária*, *Molitor Gusztáv*, *Kapi Gyula*, *Szutórisz Frigyesné*, *Mauks Thekla*, özv. *Palecskó Viktorné*, *Friedrich Vilmos*, *Zapalovicz Emilia*, *Gyurcsik Józsefné*, *Schütze Henrikné*, özv. *Zeman Jánosné*; 1 koronával: *Klein Béla*, *Páter Mihály*, *Kahanyecz Józsefné*, *Dahlström Anna*, *Schwartz Ede*. Összesen befolyt 520 kor. Midőn a kegyes adakozóknak hálás köszönetünknek aduik kifejezést a nehéz igökben hozott áldozatukért, egyben kérjük azokat, akikhez kérő szózatunk el nem ért s *Korbély* emlékének áldozni akarnak, hogy adományukat szívesen elfogadjuk akár e lap kiadóhivatala, akár pedig az ev. Gyámint. Nőegylet pénztára által. Eperjes, 1917. jan. 15. Dr. *Szethlo Jánosné* elnöknő, *Mayer Endre* titkár, *Vogel Béla* pénztáros.

Péterfy sírjánál. Az Eötvös-alap elnöksége Budapesten, híven hagyományaihoz, a legutóbbi Mindszentek napján is elzarándokolt ott az egyesület nagynevű megalapítójának, Péterfy Sándornak nyugvóhelyéhez, hol kegyelettel adózott emlékének s koszorújának néma letételével örök, elmulthatatlan háláját fejezte ki. A gyász ünnepies megnyilatkozásában a Tanítók Ferenc József Háza ifjúsága is résztvett. Az ifjak nevében Sulyok Endre rövid beszédben bódolt a tanítók atya emlékének s koszorút helyezett atyáik immár örök álmat pihenő szeretett vezérének sírjára. Az ifjúság szóznoka egyúttal megemlékezett el-esett társairól, kiknek jeltelen sírján bár ugyanakkor kegyeletes kezek nem gyújtottak mécsset, de emlékü örökké él a szivekben és önfeláldozó életük példája, mint hulló csillag fénye, bevilágítja számunkra a békés munka kihalt térségeit. A magyarság annyi szent hamvát befogadó kerepesi-uti temetőbe kivonult ugyanakkor a Tanítók Ferenc József Házában lakó menekült kartársak egy csoportja is, hogy le- rojta mély háláját s haló poraiban is áldja emléket annak a férfinak, akinek élete nagy mű- vében meghitt hajlékot találtak.

Tanítók özvegyei és árvái alapja javára. Megyesi Simon szemesi g. kath. el. isk. tanító 10 kor.-t, Mikó István sárosbogyáni áll. el. isk. tanító 6 kor.-t s Hodobay Sándor és László felsőkányai g. kath. el. isk. tanítók együtt 5 kor. t küldtek be a vármegyei kir. tanfelügyelőséghez adományképen a hadban elesett tanítók özvegyei és árvái alapja javára. Ugyan- ezen célra Kárpáti Sándorné adott át a kir. tanfelügyelőségnek 2 kor.-t, továbbá Fábán Gyula karácsonmezői r. kath. el. isk. tanító 12 kor. 27 fill.-t és Bálint Dezső kurimai isk. tanító december havi gyűjtésüképen 2 kor. 60 fill.-t küldött be a nevezett hivatalhoz, míg Gábor József fintai r. kath. el. isk. tanító a katonaságtól történt elbocsátása alkalmából 10 kor.-t adott át a tanfelügyelőségnek a fentebbi célra. Ezen összeget a kir. tanfelügyelőség saját jegyzékébe való bevezetés után megfelelő kezelés végett a NÉPTANÍTÓK LAPJA szerkesztőségéhez továbbította.

Az Eötvös-emlékünnap. A magyarországi tanítók Eötvös-alapja évről-évre február 2 ikán, Eötvös József báró halálának évfordulóján emlékünnapot rendez. Ez az ünnep ma már nemcsak a tanítóság hálás megemlékezése a magyar népoktatás nagynevű alapvetőjéről, hanem az a megismétlődő alkalom, amikor tanügyi társadalmunk nagyjai az egyszerű népnevelőkkel egyesülve elmerülnek Eötvös József szellemi nagyságában, hogy abból nemzetbol- dogító törekvésekhez, nevelői munkájukhoz erőt, kitartást merítsenek. Az ünnepen Eötvös József bárót közeletünk egy-egy kiválósága szokta méltatni. A legközelebbi alkalomra az Eötvös- alaphoz ünnepi szóznokul gróf Klebelsberg Kunó államtitkár sikertült megnyernie, ki nagyanyú és sokoldalú elfoglaltsága mellett is talált módot, hogy az ünnepélyt hatásában is maradandóvá tegye. Az Eötvös-alap régi hagyományához híven a Magyar Tudományos Akadémia kistermében d. e. 11 órakor fogja az ünnepet megtartani, amelyen reménye szerint nemcsak a fővárosi és környékbeli kartársak, hanem az ország egyéb részein lakó pályatársak is jelentékenyebb számban meg fognak jelenni.

Értesítés. A kassai keresk. és iparkamara ezúton is az érdekeltek figyelmébe ajánlja a m. kir. minisztériumnak 4247—1916. M. E. számú rendeletét az erősáramú villamos csupasz vezeték- nek vörösréz anyagának bejelentéséről, amely- nek teljes szövege a kamaránál megtekinthető, ugyanott megszerezhetők a bejelentéshez szük- séges hivatalos nyomtatványok, amelyeket a kamara kérelemre kiszolgált, illetőleg megküld.

Nyugdíjas tanítók és tanító-özvegyek- nek segélyezése. Az Országos Hadsegélyző Bizottság elhatározása alapján a vall. és közokt.-ü. miniszternek az e célra rendelkezésére bocsátott fedezet keretén belül módjában van az 1875. évi XXXII. és 1891. évi XLIII. t.-c. hatálya alá tartozó nyugdíjas tanítóknak (óvóknak) és tanító- özvegyeknek a támogatásra leginkább ráutalt egy részét 100- és 80-koronás egyszersminden- korai segélyben részesíteni. Ezért a segélyért hatósági bizonyítvánnyal igazolt teljes szegény- ség esetén bélyegmentes kérvényben a követ- kező egyének pályázhatnak: 1. azok a tanító- özvegyek és 16-ik életévüket még be nem töl- tött, teljesen szülőtlén tanító-árvák, akik vala- mely kellék hiánya miatt önhibájukon kívül ezidőszert özvegyi nyugdíjat, illetőleg árva- gyámpénzt nem kapnak; 2. azok a nyugdíjas tanítók és tanító-árvák, akik a) ellenséges be- törés előtt az 1916. év folyamán lakóhelyükről menekülni voltak kénytelenek és ezt hatósági bizonyítvánnyal igazolják, b) az 1915. vagy 1916. év folyamán költséges gyógykezelést igénylő betegségben szenvedtek és akik ezt hiteles orvosi vagy gyógyszerári számlákkal igazolják, c) akik a háború vagy más elemi csapás foly- tán ingóságaikban érzékeny károsodást szen- vedtek és ezt hatósági bizonyítvánnyal igazolják, d) akik saját magukon felül legalább még két keresetképtelen vagy önálló keresettel vagy jö- vedelemmel nem bíró és ellátásban nem része- sülő családtagot tartanak el. Az alapul meg- kívánt hatósági szegénységi bizonyítványban a folyamodó családi állapota és a keresetképtelen vagy önálló keresettel avagy jövedelemmel nem bíró és ellátásban nem részesülő családtagok száma mindenkor feltüntetendő. Az 1. pontban említett tanítóözvegyeknek és -árváknak a néhai férj halotti bizonyítványát, képesítő-oklevelét és legutolsó szolgálati bizonyítványát is csatolniok kell. A kérvényt az állandó lakóhely szerint illetékes kir. tanfelügyelőséghez folyó évi febr- uár hó 15-ikéig kell benyújtani.

Mérget vehet rá,

hogy háztartási el- számolásait csak a

HÁZTARTÁSI KÖNYV

vezetése mellett tart- :: hatja rendben. ::

□ □ Kapható □ □

KÖSCH ÁRPÁD papirkereskedésében.

Köszönetnyilvánítás. Péchy Antal pécs- újfalu birtokos úr, hálából s elismerésül az őt súlyos betegségében nagy önfeláldozással ápoló diakonissza iránt, 50 koronát adományozott az eperjesi ev Gyámintézeti Nőegyletnek s egyszers- mind annak pártfogó tagjával jelentkezett, 4 koro- nát küldve tagsági díj címén. Ezt nyilvánosan is nyugtázva s hálásan megköszönve, kérjük az isteni Gondviselést, hogy adja vissza a beteg- nek egészségét s szabadítsa meg őt kínzó fájda- lmainól. A Nőegyletnek buzdításul szolgál, hogy az emberszeretet magasztos kötelességét ezentúl is minden erejével szolgálja. Eperjes, 1917. jan 15. Dr. Sstehlo Jánosné elnök, Mayer Andre titkár, Vogel Béla pénztáros.

Adomány vak és rokkant katonák- nak. Megyesi Simon szemesi g. kath. el. isk. tanító saját adományaképen a vak és rokkant katonák részére egyenkint 5 s együtt 10 kor.-t küldött a kir. tanfelügyelőséghez, mely hivatal az összeget olyképen az Országos Hadsegélyző Bizottsághoz továbbította.

Péterfy Sándor síremléke. A magyar tanítóság nagyjai iránt érzett kegyeletének gyö- nyörű kifejezője az a síremlék, mely a kerepesi- úti temetőben elhunyt vezértünk nyugvóhelye fölött immár készen áll. A ruszkaicai rózsaszínű márványba faragott, egyszerű vonalokból alakí- tott nemes formák teljesen érvényre juttatják azt a gondolatot, hogy földi vándorlásban elfaradt, magasba szökő, puritán lélek teste pihen alatiuk, ki életében úgy magaslott ki kartársai közül, mint a fölötté emelkedő oszlop a körülötte levők tömegéből. A rómaiak szarkofágjainak végződéseit utánzó oszlophoz egy alacsonyabb piederstál támaszkodik, amelyre a Tanítók Aty- jának klaszikus képzésű melszobra van elhe- lyezve. A jóságos pátriárkaif a bölcsék meg- nyugvását tükrözi, a kö gyenge pirja áttetszik a felszínen s az élet elevenségét lebeli az arca. A síremlék tervezését kiváló művészi érzések- kel oldotta meg Istók János szobrászművész. Az egyenesek harmonikus egységesítésével sze- rencsésen juttatta kifejezésre a nagy emberbarát jellegzetes, mindemellett szerény egyéniségét. A biblia prófétáira emlékeztető szép fejt éléthűen, jellemének hű tükrözésével mintázta meg. A magyar tanítóság kegyeletének méltó emléke az év tavaszán országos ünnepély keretében fog felavattatni.

Tanonciskolai költségvetések meg- állapítása. A vall. és közokt.-ü. miniszter a tanonciskolai költségvetések megállapításánál újabb kiegészítő rendelkezéseket adott ki, melyek szerint ezentúl az összes községi iparos- és ke- reskedő tanonciskolák tanévi költségvetésének felülvizsgálásánál szigorúan ügyelni fog arra, hogy az iskolafentartó községek ne csak az 1884. évi XVII. t.-c. 87. szakaszában foglaltak- nak tegyenek eleget, azaz a községben fizetett egyenesadó 2%-ának megfelelő összeggel járul- janak a tanonciskola fentartási költségeihez, hanem az említett t.-c. 4., 21., 51. szakaszaiban jelzett forrásokból, nevezetesen iparhatósági igaz- olványok, iparengedélyek kiszolgáltatásáért; vég- eladás, árverés stb. engedélyezéseért befolyó díjakat is a tanonciskola javára fordítsak. Ameny- nyiben tehát az iskolafentartó község az ipar- törvény említett szakaszai alapján befolyó összegek bármelyikét is nem az iskola javára fordítaná, a miniszter a tanonciskola költségveté- sében mutatkozó hiány fedezésére államsegélyt nem engedélyez. Megjegyezzük, hogy ezen ren- delkezés az összes tanonciskolák költségvetési- nek az államsegély szempontjából való felü- vizsgálatánál irányadó; ez alól tehát azon tanonciskolák sem képeznek kivételt, melyeknél a multban esetleg kivételes méltányosságból a miniszter eltekintett attól, hogy az iskolafenn- tartó község az iskolával szemben fennálló tör- vényes kötelezettségét teljes egészében teljesítse.

A Katona- szerint az otthont pedig 10,278 mag- román, 22 lengyel szerb nyelvű. Megí- let, 4790 tábori é- könyvtárból kivette. A harctérre küldöt- 481 csomag újság- vet, noteszt, ceru- degségeken, illetve ünnepélyen és tea- látott szives ven- felsorolt jótétemén- megjegyezni — t- látogatónak. — hangosan beszélne kollégiumi II. em- csendben folyik. tesznek ezek a sz- günk nem méltatla- otthont szeretetvé- sok megírt levél, el- olvasnivaló mind, t- tók áldozatkészse- ségünk ez intézm- több örömet szere-

Segély. A va- Kaszencsák Vazul- tanítóözvegy, eper- gélyt engedélyeze-

Az Orsz. M- sület 1916. évi meg. Az Évkönyv- tagok névsora az- anyagnak három s- a mezőgazdasági e- egyesület tevékeny- terén. III. Az egy- felterjesztései köz- oktatásügyi minis- védelmi nevelők- védő Egyesület k- tárgyában 1916 m-

Értesítés. A felhívja az érdeke- nak 4455. számú kikészített kende- valamint a kikész- galombahozatalán- szerint a készlete- február 10. napjá- állapot pedig má- központnak (Bud- 15) bejelentendő- kon. Akiknek k- kikészített kende- a községi előljár- Akik csak saját c- állítanak elő kende-

Iskola tanít- alsódori gör. ka- szobáját rendezte- ványait két csoport- belieket délelőtt és- hogy így az össze- nak. Az orosz pu- gált tanterem hely- a tanulók beiskol-

KÖZG

Aktuális közgaz

Gurul a Fer

Hogy mennyi ez- őrzik falun a csup- szekrényekben és- legjobb bizonyíté- után útnak eredt-

A Katona-otthon 1916. évi kimutatása szerint az otthon 11,604 katona kereste fel, és pedig 10,278 magyar, 612 német, 458 tót, 219 román, 22 lengyel, 7 rutén, 5 horvát, 2 cseh, 1 szerb nyelvű. Megírtak az otthonban 5225 levelet, 4790 tábori és 7050 képeslevelezőlapot. A könyvtárból kivettek 927 en 1147 kötet könyvet. A harctérre küldött az otthon 37 kötet könyvet, 481 csomag újságot, azonkívül számos tankönyvet, noteszt, ceruzát stb. Az ünnepi szeretetvendégségeken, illetve a karácsonyi karácsonyfa-ünnepélyen és teaestélyen 250-nél több katonát látott szíves vendégekkül az otthon. A fönt felsorolt jótéteményeket — talán felesleges is megjegyezni — teljesen ingyen adta az otthon látogatóinak. — Az itt közölt rideg számok hangosan beszélnek arról a munkáról, mely a kollégiumi II. emeleten levő Katona-otthonban csendben folyik. Egyúttal azonban bizonyágot tesznek ezek a számok arról is, hogy közönségünk nem méltatlanul ajándékozta meg a Katona-otthont szeretetével és támogatásával: az a sok-sok megírt levél, elolvasott újság, harctérre küldött olvasnivaló mind, mind a Katona-otthont támogatók áldozatkészségét hirdeti. Támogassa közönségünk ez intézményt továbbra is, hogy minél több örömet szerezhessen katonáinknak!

Segély. A vall.- és közokt.-ü. miniszter özv. Kaszencsák Vazulné szül. Illykovich Ilona g. kath. tanítóözevegy, eperjesi lakos részére 80 kor. segélyt engedélyezett.

Az Orsz. Magyar Gazdasági Egyesület 1916. évi XXV. évkönyve most jelent meg. Az Évkönyv 217 oldalra terjed, pedig a tagok névsora az idén nincs benne. A nagy anyagnak három szakasza van: I. Az egyesület a mezőgazdasági érdekek szolgálatában. II. Az egyesület tevékenysége a szakértelem fejlesztése terén. III. Az egyesület belétele. Az egyesület felterjesztései közt szerepel a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a természet- és állatvédelmi nevelőoktatás ügyében az Orsz. Állatvédő Egyesület kérelmének kedvező elintézése tárgyában 1916 május 10-ikén kelt felterjesztés is.

Értesítés. A kassai keresk. és iparkamara felhívja az érdekeltek figyelmét a minisztériumnak 4455. számú rendeletére a kenderkóró, a kikészített kender és kenderkóc bejelentése, valamint a kikészített kender és kenderkóc forgalombahozatalának korlátozása tárgyában, amely szerint a készletek január 31-iki állapot szerint február 10. napjáig, az április 30-ikán meglévő állapot pedig május 10-ik napjáig a Kenderközpontnak (Budapest, IV., Deák Ferenc-utca 15.) bejelentendő az ott kapható bejelentőlapokon. Akiknek készlete kóróból 2500 kg.-nál, kikészített kenderanyagból 500 kg.-nál kisebb, a községi előljárásnál tartoznak bejelenteni. Akik csak saját céljukra vagy háziiparszerűleg állítanak elő kendert, nem tartoznak bejelentéssel.

Iskola tanítói lakásban. *Krivka* Sándor alsóodori gör. kath. el. isk. tanító saját lakószobáját rendezte be tanteremnek, melyben tanítványait két csoportban tanítja, a felnőtt osztálybelieket délelőtt és az alsóbb osztályosokat délután, hogy így az összes tankötelesek beiskoláztassanak. Az orosz pusztítás következtében megrongált tanterem helyreállításáig ekként oldotta meg a tanulók beiskoláztatását a derék tanító.

KÖZGAZDASÁG.

Aktuális közgazdasági és pénzügyi hírek.

Gurul a Ferenc József-ezüstforintos. Hogy mennyi ezüstpénz van elrejtve és hogy őrzik falun a csupokban és tulipános-ládákban, szekrényekben és szobagerendák között, annak legjobb bizonyítéka, hogy jó királyunk halála után útnak eredt az a sok ezüstpénz, amelyen

néhai királyunk arcképe díszlik. Legokosabb lesz, mondják a falusi pajorok, ha ezen a pénzen hadikölcsönt jegyeznek; mert már más király van és nem sokáig érvényes az ezüst- és aranypénz a régi király arcképével. Jönnek, kendőkből, harisnyából kihámozzák a sok-sok ezüstforintost, s cipelik a pénzintézetekbe és jegyeztek hadikölcsönt, hogy elejét vegyék a sok félretett ezüstpénz elértéktelenedésének. Így is van rendjén, hadd nőjön a hadikölcsön!

Menásit esznek Berlinben valamennyien. A kész ételeket szállítják házhöz és más nincs. Hát hiszen ostromlott várban vagyunk s abban bizony más módja alig van annak, hogy ne dőzsölhessen az egyik, amikor a másiknak a legszükségesebb se jut. Mert hát a különböző kenyér-, tej-, cukor-, liszt-, zsír- és még a jó ég tudja miféle jegyek se az igazi megoldás, ezt mindenki a saját tapasztalásából is tudhatja.

Az angolok és a háború. Londonban nem veszik komolyan az étkezés megszorítására való rendszabályokat. Igaz ugyan, hogy hivatalosan az ebéd csak két fogásból, a vacsora legfeljebb három fogásból állhat, de semmi ellenőrzés nem akadályozza, hogy aki egyik vendéglőben már megebédelt, nyomban át ne sétálhasson a szomszédos másik vendéglőbe, ahol újabb két fogással egészíti ki étkezését; vagy még egyszerűbb, ha az egyik vendéglőben levest és előételt fogyaszt az ember — e kettő együtvéve egy fogás —, utána egy peccenyét. aztán a másik vendéglőben ismét hússal kezdi, utána sajtot és gyümölcsöt rendel, e kettő ismét csak egy fogás. Szóval ilyen a kufár nemzet, melynek bűneivel állunk szemben és náluk az étkezés sem okoz gondot.

A hadiszállítók távolmaradása a hadikölcsön jegyzésétől. Nemcsak a szövetséges hatalmak, de még fokozottabb mértékben az ellenséges államok nagy kíváncsisággal várják a kölcsön eredményét, mert a hadikölcsön eredménye mutatja jövődönk erejét és ez teszi kötelességévé mindenkinek, hogy erejéhez képest siessen jegyezni. Ez szolt a kisembereknek, a kis betevőknek. De azokhoz, akik ezúttal nem vették ki úgy részüket a jegyzésből, akik kötelesek lettek volna, más hangon kell beszélni. Nevek, vállalatok, hadiszállítók hiányzanak a sorból, még sehol sem találkoztunk velük a kimutatásokban, csak a rendőrségnél és bíróságoknál, s utolsó napokban sem jelennek meg. És ha nem jönnek maguktól, ha nem jelentkeznek önként, módot kell találni, hogy azok, akik a háborúból, amely más mindenkinek vesztéseget okoz, hasznot szereztek, ehhez a haszonhoz viszonyítva adóztassanak meg. Bár elkövetkeznék a számonkérés pillanata, amely felhívja a vállalatokat, a neveket és megkérdezi tőlük, hogy hol voltak, amikor az egész ország vértett, nélkülözött? Hová tették aránytalanul magas jövedelmüket, kiknek a tárcáját gazdagította az a pénz, amelyet egy ország szenvedésén szereztek? Joggal várjuk, hogy a napok megmozdítsák az aranyhegyeket és a kősziveket, hogy azok legalább bús adókban kártalanítsák az ország háborús kiadásait, amihez csak erélyes és protekció nélküli adósróf szükséges.

Földgáz Lengyelországban. Ahol kőolaj van, ott földgáz is van, amely sokak szerint a földbeli petroleumnak a párja. Így hát, ahol a földgáz van, ott kőolajnak is kell lenni. Persze nem éppen ugyan abban a határban, mert lát a természet őserőinek micsoda csekélység egy-egy ország területe, amelyen ugyancsak játszva fut át. A gácsországi földgáz kihasználására lebergi bankok alapítottak vállalatokat; ott nem vártak vele, hogy idegen vegye el előlük. Sz. L.

Felelős szerkesztő:
Dvortsák Győző.

Kiadótulajdonosok:
Koós Ernő és Frigyes.

:: A Táboron egy két lakásból álló ház

(4-szobás és 3-szobás) elfogadható feltételek mellett szabadkézből **eladó.**

Bővebbet a szerkesztőségénél.

Eladó: egy nagy tükör,

mely 1½ méter magas, 1 méter széles.

Megtekinthető: Eperjesen, Fő-utca 19. sz. alatt **Péchy Eleknénél.**

Megbízható fiatalembert **segédszolgának** felfogad azonnali belépésre az **Eperjesi Takarékpénztár.**

10 darab fajtisza **plymouth-kakas**

: **eladó.** :

Bővebbet **Péchy Elekné, Sztankahermány.**

„Jótállás a biztos eredményért.”

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfitenyésztőnek nagy-szerű találmánya a

„PATKÁNY”

patkányirtó-szer (nem mérge), mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert. **1 doboz ára 3 K,** mely körülbelül 60 patkány kiirtásához. Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságú gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a **PATKÁNY**-gyár egyedüli elárúsítója, a Torontáli Agrárbank Részv.-társaság Nagybecskereken.

500 koronát fizetek Önnek, ha

„**RIA-BALZSAM**”

nevű készítményem az Ön **tyúkszemeit, szemölcsseit és bőrkeményedéseit** három nap alatt fájdalom nélkül ki nem irtja. Egy tégely ára — jótállási nyilatkozattal együtt — 1.75 K, 3 tégely 4.— K, 6 tégely 6.50 K. — Sok száz köszönő- és elismerő nyilatkozat!

KEMÉNY, Kassa I. • Postaárok 12./202.

Hirdessünk

az Eperjesi Lapokban!

